

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Téma práce : Právní úprava trestného činu výtržnictví

Autor : Tomáš Ježek

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.

Oponent: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Rozsah práce: 65 stran

Datum odevzdání práce: 24. 6. 2019

1. Charakteristika tématu:

Trestný čin výtržnictví je velmi vhodným tématem pro diplomovou práci. Jde o látku, při jejímž studiu posluchač může prokázat vyšší úroveň exegetických schopností, a to vzhledem k abstraktní formulaci skutkové podstaty prostřednictvím neurčitých právních pojmů. Nabízí se i širší úvahy z oblasti základních principů trestního práva či o vztahu mezi právem a morálkou. Na příkladu výtržnictví lze dobře ilustrovat vlivu společenských změn v trestním soudnictví a zákonodárství a téma je tudíž vděčné i z hlediska právně historického. Látka ovšem vyžaduje soustředěné studium poměrně rozsáhlého okruhu pramenů (zejména judikátů).

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Autor posuzované práce ve svém výkladu sleduje jednotlivé skupiny znaků skutkové podstaty dle § 358 TZ. Pojednává o objektu výtržnictví, jímž je veřejný klid, veřejný pořádek a zájem na klidném občanském soužití. Poukázáno je však i na řadu sekundárních zájmů, jež zpravidla bývají současně ohroženy spolu s primárním objektem (např. zdraví lidí, domovní svoboda, cizí majetek, čest atd.).

Jednotlivé kapitoly předložené práce se podrobně zabývají dosahem znaků „hrubá neslušnost“ a „výtržnost“. Výtržností autor rozumí i jednání, které vzbuzuje obavy (ohrožovací prvek). Exegezi jsou podrobeny jednotlivé prvky v demonstrativním výčtu v § 358 odst. 1 TZ; autor se zvláště zaměřuje na ty aplikačně obtížnější, jako je „napadení jiného“.

Za velmi zdařilé považuji právně historické pojednání materie. Diplomant správně konstatuje, že trestný čin „výtržnictví“ u nás existuje teprve od účinnosti zák. č. 63/1956 Sb., jímž byl novelizován tehdy platný trestní zákon z roku 1950. Autor však počíná svůj výklad úpravou deliktů proti mravopočestnosti a trestáním „hrubých a veřejných pohoršení“ dle tr. zák. z roku 1852. Zajímavě líčí změny v meziválečném období, k nimž došlo zejména přijetím zákona na ochranu republiky v roce 1923. Z období před rokem 1989 autor připomíná požadavek zvláštní pohnutky, spočívající ve zjevné neúctě pachatele vůči společnosti. Autor zdůrazňuje dobový výklad, který zohledňoval třídní profil delikventa, mj. i „záporný postoj k práci a budovatelskému úsilí“. V tomto kontextu diplomant vylíčil i důsledky pověstného normalizačního zákona „o některých opatřeních kupevnění a ochraně veřejného

pořádku“ (č. 99/1969 Sb.).

Detailně se posluchač zabýval otázkou, kdy je trestný čin spáchán „na místě veřejnosti přístupném“. Cituje množství publikovaných rozhodnutí, která zahrnují nejrozmanitější skutkové konstelace (např., je-li místo za plotem, kam je vidět z ulice, jde-li o vnitřek osvětleného automobilu, výkladní skříň atd.). Dospívá k závěru, že nemusí jít o prostor fyzicky otevřený – stačí, že je do něj z veřejného prostoru vidět (terasa cukrárny, neoplocený soukromý pozemek, kolem nějž vede městská ulice). Jde ovšem o místo tímto způsobem přístupné širšímu, individuálně neurčenému okruhu osob, které se v okolí také zpravidla zdržují, takže výtržnost můžou snadno postřehnout.

Obecnější přesah mají úvahy autora o hranicích mezi přestupkem a trestným činem. Autor se zabývá zejména ust. § 5 a § 7 zákona č. 251/2016 o některých přestupcích. Hraniční oblastí v aplikační praxi je dle zjištění autora např. kvalifikace závažného rušení nočního klidu, včetně záměrného obtěžování sousedů zápachem či světelnými efekty, dále znečišťování veřejného prostranství a jednání spadající pod přestupky proti občanskému soužití, včetně nejrůznějších schválností a zesměšňování.

Autor při hodnocení platné právní úpravy výtržnictví uvádí řadu vlastních postřehů a návrhů, včetně možnosti vypustit speciální recidivu dle § 358 odst. 2 písm. a) TZ, což odůvodňuje malou praktičností tohoto ustanovení. Diplomant připomíná mnohem podrobnější ba kasuistickou úpravu výtržnictví na Slovensku (§ 364 slov. tr. zák.), pokud jde o sexuální výstřelky, chování při demonstracích či hanobení státních symbolů.

Závěrečnou část práce autor pojal jako speciální exkurz o fenoménu diváckého násilí a fotbalového chuligánství. Je patrné, že se tímto dílčím tématem pečlivě zabýval a shromáždil množství poznatků novějšího data. Zajímavě charakterizuje jednotlivé projevy diváckého násilí. Přibližuje snahy o prevenci na evropské úrovni (v rámci činnosti Rady Evropy, EU, organizací FIFA, UEFA a dalších subjektů). V rámci české úpravy zkoumá hlavně trest vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Je třeba ocenit rozmanitý okruh pramenů, z nichž autor v této části práce čerpal (včetně statistických dat). Shromážděné poznatky diplomant opatřuje vlastním originálním hodnocením. Dle zjištění diplomanta není nadále problém v trestněprávní postižitelnosti či v nedostatku vhodných sankcí pro fotbalové chuligány. Trvají však obtíže v rovině identifikace a vyšetřování trestné činnosti na stadionech.

Po formální a stylistické stránce je diplomová práce Tomáše Ježka na velmi dobré úrovni. Po stránce obsahové je patrná velmi solidní znalost trestního práva, včetně složitějších nuancí trestněprávní nauky (např. z oblasti konkurence a mnohosti trestných činů).

Rozsah a úroveň použitých zdrojů (včetně velkého množství judikátů) budí respekt. Po metodologické stránce autor postupuje korektně, jeho výklad je poutavý a srozumitelný. Diplomant přitom neváhá navzájem konfrontovat různé názory a zjištění. Zvlášť je třeba ocenit také doplnění textu tabulkami statistických dat.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Doporučuji, aby diplomant při ústní obhajobě odpověděl na otázku, zda je možný pokus výtržnictví, případně za jakých podmínek. Může být výtržnictvím neoprávněné zabránění veřejného prostranství? Dále autor může přiblížit své poznatky ohledně trestní odpovědnosti za veřejné hanobení státních symbolů u nás a na Slovensku.

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 11. září 2019

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

oponent diplomové práce